| **Korvattavaksi ehdotetun kohdan sijainti Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisen lautakunnassa 22.1.2025 § 4 hyväksytyissä myöntämisen perusteissa.** | **Nykyinen muoto** | **Ehdotettu korvaava teksti** | **Ehdotettu lisättävä teksti** | **Selite** | **Ehdotetun muutoksen kustannus- ja henkilöstövaikutukset** |
|---|---|---|---|---|---|
| Kansilehti | Soveltamisohje voimassa 1.2.2025 alkaen Keski-Uudenmaan hyvinvointialue | Voimassa 1.12.2026 alkaen Keski-Uudenmaan hyvinvointialue | | | |
| Kansilehti | Hyväksytty Keski-Uudenmaan palvelujen järjestämisen lautakunnassa 22.1.2025 § 4 | Hyväksytty Keski-Uudenmaan ikääntyneiden ja vammaisten lautakunnassa 18.11.2026 § 35 | | | |
| Kappale 2.1, sivu 5. | 2.1 Oikeus sosiaalihuoltolain mukaisiin liikkumista tukeviin palveluihin | 2.1 Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut | | | |
| Kappale 2.1, sivu 5. | **Sosiaalihuoltolain 23 §:n** mukaiset liikkumista tukevat palvelut on tarkoitettu jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamista varten. Palvelulla edistetään ja ylläpidetään hyvinvointia sekä torjutaan eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Palvelu tukee osaltaan erityisesti ikääntyneiden henkilöiden suoriutumista ja omatoimisuutta, osallisuutta yhteiskuntaan sekä mahdollistaa kotona asumista. Liikkumista tukevat palvelut järjestetään asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. | Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden ensisijaisena tarkoituksena on tukea kotona asumista ja edistää asiakkaan itsenäistä selviytymistä välttämättömien jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamisessa, kuten kaupassa ja apteekissa asioinnissa. Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään, onko hakijalla välttämätön tarve sosiaalihuoltolain mukaiselle liikkumisen tuelle, eli saako hakija muilla keinoin hoidettua välttämättömät jokapäiväiseen elämään kuuluvat asioinnit. | | | |
| Kappale 2.1, sivu 5. | Henkilön oikeus **sosiaalihuoltolain** mukaiseen liikkumista tukevaan palveluun edellyttää, että: - henkilö ei saa liikkumiseen tukea muiden säädösten nojalla (esim. Kelan korvaukset) ja - henkilö ei kykene käyttämään julkisia liikennevälineitä, kutsuohjattua joukkoliikennettä tai palvelulinjoja itsenäisesti alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella. Pelkästään julkisen liikenteen puuttuminen ilman liikkumista vaikeuttavia toimintarajoitteita ei oikeuta saamaan liikkumista tukevia palveluja. Hyvinvointialue järjestää sosiaalihuoltolain mukaisia liikkumista tukevia palveluja kyseiselle vuodelle varattujen määrärahojen puitteissa. | SHL liikkumisen tukea voidaan myöntää, mikäli: - henkilön toimintakyky on alentunut sairauksista, vammasta ja/tai ikääntymisesta johtuen, - henkilö ei kykene käyttämään julkisia liikennevälineitä tai palvelulinjoja itsenäisesti tai saattajan avulla alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella, - henkilö tarvitsee välttämättä palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi, - määritelty tulo- ja varallisuusraja alittuu, -henkilö ei saa kulkemiseen tukea muiden säädösten nojalla, - kokonaisharkinta niin edellyttää. | | Ehdotetulla sanamuodolla palvelua kohdennetaan asiakkaille, joiden kohdalla palvelun katsotaan olevan välttämätön. | Voi vähentää kustannuksia. |
| Kappale 2.1 | | . | SHL -liikkumisen tukea ei myönnetä: - jos hakijalla ei ole julkisen liikenteen käyttöä estäviä liikkumista vaikeuttavia toimintarajoitteita, vaan palvelun tarve johtuu vain julkisen liikenteen puuttumisesta, - terveydenhuollon, kuntoutuksen tai sairaanhoidon matkoihin, joihin on mahdollista saada Kelan matkakorvausta tai korvausta vakuutusyhtiöltä | Asiasisältö ei muutu, kyseessä on tekstin rakenteeseen liittyvä muutos. Vastaava kohta löytyy voimassa olevista myöntämisen perusteista kappaleen 2.1 alta näin: Pelkästään julkisen liikenteen puuttuminen ilman liikkumista vaikeuttavia toimintarajoitteita ei oikeuta saamaan liikkumista tukevia palveluja. | |
| Kappale 2.1 | | | Myös vammaisen henkilön liikkumisen tuki järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain nojalla, mikäli palvelu arvioidaan vammaisen henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivaksi ja riittäväksi. | Puuttuu nykyisestä ohjeesta ja liittyy vammaispalvelulain soveltamiskäytäntöön. | Vaikuttaa kustannuksiin. Vammaispalvelulain mukaisessa liikkumisen tuessa myönnettävä liikkumisalue ja määrä ovat pääsääntöisesti laajempia kuin sosiaalihuoltolain mukaisessa liikkumisen tuessa jonka riittävyys ja sopivuus tulisi arvioida ensin myös vammaisen henkilön kohdalla. |
| Kappale 2.1 | | | Asiakkaalle voidaan myöntää sosiaalihuoltolain nojalla oikeus kuljetuspalvelumatkoihin taksilla, esteettömällä autolla tai muulla soveltuvalla ajoneuvolla. Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua saavalle asiakkalle voidaan tarvittaessa myöntää myös myöhemmin tässä ohjeessa määriteltyjä lisäpalveluja. | Puuttuu nykyisestä ohjeesta, lisäpalvelut on mainittu vain vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen kohdalla, vaikka ne koskevat myös sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea. | |
| Kappale 2.2, sivu 5. | 2.2 sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien liikkumista tukevien palvelujen taloudellinen tarveharkinta | 2.2 Taloudellinen tarveharkinta | | Ei tarvita näin pitkää otsaketta sillä ylemmän tason otsakkeesta käy ilmi taloudellisen tarveharkinnan kuuluvan SHL liikkumisen tuen alle | |
| Kappale 2.2, sivut 5-6. | Sosiaalihuoltolain mukaisissa liikkumista tukevissa palveluissa noudatetaan taloudellista tarveharkintaa ja hyvinvointialueen vuosittain asiakasmaksujen yhteydessä vahvistamia tulo- ja varallisuusrajoja. | Hyvinvointialue järjestää sosiaalihuoltolain mukaisia liikkumista tukevia palveluja kyseiselle vuodelle varattujen määrärahojen puitteissa. Sosiaalihuoltolain mukaisissa liikkumista tukevissa palveluissa noudatetaan taloudellista tarveharkintaa ja hyvinvointialueen vuosittain asiakasmaksujen yhteydessä vahvistamia tulo- ja varallisuusrajoja. | | | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Kappale 2.2, sivu 6. | Yksin asuvan hakijan tulot ja käteisvarallisuus (eli talletukset, osakkeet ja rahastot), tai jos hakija asuu yhteistaloudessa avio- tai avopuolison kanssa, hakijan ja puolison yhteiset tulot ja käteisvarallisuus eivät saa pääsääntöisesti ylittää tulo- ja varallisuusrajoja, kuljetuspalvelun myöntämiseksi. Viranhaltija huomioi asiakkaan yksilöllisen kokonaistilanteen päätöstä tehdessään. Tuloina huomioidaan (brutto): - palvelunkäyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän (avio tai avoliitto) henkilön veronalaiset ja verosta vapaat tulot ennen verojen vähentämistä, - ansio ja pääomatulot, -metsätulo. | Tuloina ja varallisuutena huomioidaan bruttotulot, pankkitalletukset ja mahdollinen muu omaisuus. Tuloina ei huomioida asumistukia, omaishoidon tukea, eläkkeensaajan hoitotukea, lapsilisää, elatusapua/-tukea eikä vammaistukia. Varallisuutena ei huomioida omassa käytössä olevaa vakinaista asuntoa, siihen liittyvää tonttia ja niihin liittyvää tavanomaista koti-irtaimistoa. | | Tehty tarkennus siitä että varallisuutena ei huomioida hakijan vakituista asuntoaa, siihen liittyvää tonttia ja tavanomaista koti-irtaimistoa. | |
| Kappale 2.2, sivu 6. | Tuloina ei huomioida seuraavia etuuksia ja avustuksia: asumistuki, omaishoidon tuki, eläkkeensaajan hoitotuki, vammaistuki, sotilasavustus, rintamalisä, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut, opintoraha, aikuisopintoraha, opintotuen asumislisä, toimeentulotukena maksettava toimintaraha ja matkakorvaus, kuntoutusrahalain mukainen ylläpitokorvaus, opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset, perhehoidon kustannusten korvaukset, lasten kotihoidon tuki, lapsilisä, lapsen hoitotuki, lapsikorotus, elatusapu tai elatustuki, eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyvät huollettavista aiheutuvat korotukset, syytinki. | Hakijan tulot ja käteisvarallisuus (eli talletukset, osakkeet ja rahastot) eivät saa pääsääntöisesti ylittää tulo- ja varallisuusrajoja. Viranhaltija huomioi asiakkaan yksilöllisen kokonaistilanteen päätöstä tehdessään. Tulo- ja varallisuusrajoista poikkeamista voidaan harkita, mikäli palvelun myöntämisellä voidaan järjestää asiakkaan palvelukokonaisuus tarkoituksenmukaisimmalla tai kustannuksiltaan järkevimmällä tavalla ja kuljetuspalvelu on asiakkaalle välttämätön. Varallisuusrajan osalta voidaan käyttää harkintaa enintään Kelan voimassa oleviin asumistuen varallisuusrajoihin saakka (v. 2026 yhden aikuisen ruokakunnassa 10 000 euroa ja kahden tai useamman aikuisen ruokakunnassa 20 000 euroa). | | Linjauksella on lisätty tulo- ja varallisuusrajoihin liittyvää harkintaa yksilöllisten tilanteiden huomioimiseksi. | |
| Kappale 2.2 | | | Alaikäisten ja opiskelumatkojen osalta ei sovelleta tulo- ja omaisuusrajoja. | Palvelun myöntäminen perustuu yksilö-/perhekohtaiseen tarveharkintaan. | |
| Kappale 2.2 | | | Mikäli asiakas asuu asumismuodossa, jossa hän maksaa asumisesta ja palvelusta tulojensa mukaan niin, että hänelle jää vain minimikäyttövara, voidaan bruttotulot jättää harkinnalla huomioimatta. Tällöinkin huomioidaan kuitenkin varallisuusrajan ylittyminen. | Tulojen huomioimisen muutos mahdollistaa ensisijaisen liikkumisen tuen (SHL) myöntämisen tapauksissa, joissa asiakas asuu asumismuodossa, jossa hänelle jää minimikäyttövara. | Asumispalveluissa oleville asiakkaille saadaan aiempaa enemmän myönnettyä liikkumisen tukea ensisijaisena sosiaalihuoltolain mukaisena palveluna vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen sijasta, silloin kun tämä on asiakkaalle riittävä palvelu. Tämä vaikuttaa kustannuksiin alentavasti. |
| Kappale 2.3 | | Vaihdetaan kappaleen sisällä nykyiset otsakkeet 2.3.1 Julkisten joukkoliikennevälineiden käytön ohjaus ja ohjattu harjoittelu ja 2.3.2 Ryhmäkuljetukset kappaleen 2.3 loppuun. | | Nostetaan keskeisimmät asiat eli kappaleet: Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu ja Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen määrä Otsikon 2.3 (Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen toteuttamistavat) alkuun. Eli alakappaleiden järjestystä ehdotetaan vaihdettavaksi, asiasisältö pysyy samana. | |
| Kappale 2.3, sivu 6. | Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkiöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan sairauden takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi (SHL 23 § 2). | Ehdotetaan poistettavaksi tämän taulukon sarakkeen B17 kohta! Ei tarvita korvaavaa tekstiä. | | Kappaleen 2.1 ensimmäinen kappale luonnoksessa kertoo saman asian (Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden ensisijaisena tarkoituksena on tukea kotona asumista ja edistää asiakkaan itsenäistä selviytymistä välttämättömien jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamisessa, kuten kaupassa ja apteekissa asioinnissa.) | |
| Kappale 2.3.4, sivu 8. | Sosiaalihuoltolain mukaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asuvalle voidaan myöntää korkeintaan neljä (4) yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, koska asumispalveluun sisältyvien palvelujen vuoksi välttämättömien asioimismatkojen tarve on pienempi. | Sosiaalihuoltolain mukaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asuvalle voidaan myöntää korkeintaan neljä (4) yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, koska asumispalveluun sisältyvien palvelujen vuoksi välttämättömien asioimismatkojen tarve on vähäisempi. Myönnettävillä matkoilla voidaan tällöin tukea asiakkaalle merkityksellisten sosiaalisten suhteiden ylläpitoa. Asiakkaan tarve liikkumista tukeviin palveluihin ja mahdollisten matkojen määrä arvioidaan harkintaa käyttäen erikseen asiakkaan asuessa yhteisöllisessä asumisessa. Näissä tilanteissa kuukausittaisten yhdensuuntaisten matkojen määrä on enintään (8) matkaa. Käyttämättä jääviä matkoja ei voi siirtää käytettäviksi myöhemmin. | | Nykyisestä ohjeesta puuttuu ohjeistus yhteisöllisessä asumisessa asuvien asiakkaiden osalta. | Voi vaikuttaa kustannuksia alentavasti mikäli jatkossa yhteisöllisen asumisen asiakkaille myönnettävien matkojen määrä voi olla myös alle 8 matkaa kuukaudessa. |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Kappale 2.3.5, sivut 8-9. | Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue on oman asuinkunnan alue. Perustelluista syistä voidaan viranhaltijan yksilöllisellä harkinnalla määritellä matkoille poikkeava matkustusalue lähempänä olevan naapurikunnan alueella sijaitsevaan kuntakeskukseen tilanteessa, jossa naapurikunnan kuntakeskus on lähempänä, tai välttämättömiä peruspalveluita ei ole asuinkunnan alueella. | Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue on oman asuinkunnan alue. Perustelluista syistä voidaan viranhaltijan yksilöllisellä harkinnalla määritellä matkoille poikkeava matkustusalue esimerkiksi lähempänä olevan naapurikunnan alueella sijaitsevaan kuntakeskukseen tilanteessa, jossa naapurikunnan kuntakeskus on lähempänä, tai välttämättömiä peruspalveluita ei ole asuinkunnan alueella. | | Lisätty tekstiin sana esimerkiksi joka lisää joustoa. | |
| Kappale 3.1 | | | Liikkkumisen tukea järjestetään vammaispalvelulain perusteella vain silloin, kun vammaisen henkilön toimintarajoitteesta johtuva välttämätön avun ja tuen tarve poikkeaa kyseessä olevaan elämänvaiheeseen tavanomaisesti kuuluvasta avun ja tuen tarpeesta. | Vammaispalvelulakiin vuoden 2026 alussa lisätty ns. elämänvaiherajaus puuttuu nykyisistä myöntämisen perusteista. | |
| Kappale 4.1, sivu 15. | Voimassa olevassa myöntämisen perusteissa on virhe. Kappaleen alaotsikot ovat muotoa 4.2.1 jne. | Korjataan alaotsikot muotoon 4.1.1 jne pääotsikon mukaisesti. | | | |
| Kappale 4.2.7, sivu 18. | Otsikko: Vammaispalvelulain mukainen saattajapalvelu | Otsikko: Saattajapalvelu | | | |
| Kappale 4.2.7, sivu 18. | Yhtenä liikkumisen tuen toteuttamistapana on palvelun toteuttaminen saattajan avulla. Saattaja voidaan myöntää myös erillisenä liikkumisen tuen toteuttamistapana eikä pelkästään kuljetuspalveluun liittyvänä palveluna. Saattajapalvelu voidaan myöntää asiakkaalle, joka tarvitsee matkan alkaessa, matkan aikana ja matkan päättyessä toisen henkilön apua siinä määrin, että taksin kuljettajan apu yksin ei ole riittävää. Saattajaa voidaan tarvita avustamaan esimerkiksi apuvälineen kanssa liikuttaessa tai mahdollistamaan asiakkaan turvallinen liikkuminen matkan ainana. Saattajana voi toimia esimerkiksi asiakkaan omainen tai läheinen. Saattajana ei voi toimia henkilö, joka tarvitsee itse taksin kuljettajan apua siirtymisiin. Saattajan on tultava mukaan samasta osoitteesta tai reitin varrelta ilman poikkeustarvetta. Asiakkaan tulee kuljetusta tilatessa ilmoittaa tarkka osoite, josta saattaja noudetaan. Mikäli asiakkaalle on myönnetty saattaja päätöksellä, voi saattaja matkustaa asiakkaan mukana maksutta. | Jätetään sarakkeen B23 teksti luonnokseen ja sen perään lisätään teksti: Samoja periaatteita noudatetaan saattajan osalta sekä sosiaalihuoltolain että vammaispalvelulain mukaisessa liikkumisen tuessa. | | Kirjaus on ollut nyt pelkästään vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen alla, vaikka kuuluisi olla myös sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen alla. | |